

Jonas Sjöstedts tal på Vänsterpartiets vårfest 2019

Vänner, vänsterväljare, entusiaster, pragmatiker och visionärer, välkomna hit allesammans!

Förändringar kan komma plötsligt, och med stor kraft. Det som igår sågs som en omöjlighet kan vara en realistisk möjlighet imorgon. Det gamla föråldrade kan snabbt förlora sin makt.

Hopp och förändring hänger samman. Det är inte de uppgivna som förändrar världen. Det finns en dag den senaste tiden som verkligen gav mig hopp, den 15 mars i år. På morgonen såg jag bilderna av hur unga samlades på Nya Zeeland och i Australien, i Hong Kong och på små öar i Stilla havet. Under dagen såg vi liknande bilder från jordens alla hörn. I centrala Stockholm strömmade skoleleverna till i tiotusental, liksom de gjorde i städer runt om i Sverige.

De samlas utanför parlament och kommunhus för att tala om att nu är det nog. Vuxenvärlden kan inte fortsätta som förut.

De samlas inte för att höra fler undanflykter, utan för att kräva klimatansvar och verklig förändring.

Det var en den mest hoppfulla dagen på mycket länge. Att gå ut där på Mynttorget och mötas av tusentals unga som ropade efter samma sak som vi – klimaträttvisa nu!

Det är inte första gången som en ny ung politisk generation driver på förändringen. När jag nu står här på Nytorget i Stockholm kommer jag att tänka på den tid då unga människor strömmade in till städerna för att söka sig arbete och ett nytt liv. När fackföreningarna bildades, när kampen för rösträtt för alla tog form.

”Nu såg hon löftena glimma framför sig. Bara ett år kvar i skolan. Snart vuxen, snart pröva på allvar”

Så skriver Per-Anders Fogelström i sin Stockholmssvit Mina drömmars stad. Och jag tänker att det är så det är att vara ung.

Då som nu.
En förväntan på livet.
En vilja till förändring.

För oss alla, inte bara för eliten.

Det låter så självklart, nästan barnsligt enkelt. Men det är det inte!
Vi behöver bara titta några generationer tillbaka för att hitta fattigdomen och misären i våra egna släkters historia.
De flesta av oss kommer från torpare, bönder och arbetare, bara för någon generation sedan, folk som arbetade jämt och bodde i kalla stugor, som inte fick rösta och inte hade någonting att säga till om.

Vi reste oss, med arbetarrörelsen och vänstern.
Vi organiserade, protesterade och strejkade.
Det här torget, Nytorget, fylldes av unga människor 1917, revoltens år, unga arbetare som protesterade mot högerregeringen svältpolitik, som krävde potatis och bröd, men också rättvisa och rösträtt.

Innan det fanns demokrati.
Innan det fanns rätt till sjukvård och skola.
Innan det fanns semester och sommarstugor så fanns arbetarrörelsen.
Den organiserade de unga. De otåliga. De hoppfulla.

Länge gick det också i den riktningen.
Den fackliga organiseringen gav oss kortare arbetsdagar och industrisemester.
När kvinnorörelsen gick ut på gatorna fick vi en utbyggd barnomsorg och slopade kvinnlöner.
Tillsammans byggde vi bostäder som alla hade råd med.

Men idag, idag ökar klyftorna i Sverige, snabbare än i något annat jämförbart land.
Vi har en regering som har tappat riktningen.
Som inte längre omfördelar pengar från rik till fattig, utan ger bidrag till höginkomsttagare och hjälpligt försöker täppa till hålen i det läckande välfärdsbygget.

Idag är det vänstern som ger styrfart åt arbetarrörelsen och stakar ut vägen mot framtiden.
Det är vi som är vänstern och klimatrörelsen.
Det är vi som formar en rättvis och fossilfri morgondag.
Vi är här, inte bara för att försvara jämlikheten, välfärden och klimatet,
vi är här för framtiden!

Den 20 augusti förra året satte sig Greta Thunberg ensam utanför Sveriges riksdag.
Hon skolstrejkade i protest mot att Sverige faktiskt inte, trots alla de vackra orden, lever upp till kraven på en riktig klimatpolitik.
Jag minns att hon efter någon dag la ut en bild på en ung kille som hade satt sig bredvid henne. ”Nu är vi två”, skrev hon.
Idag är det miljoner som följer henne, på sociala medier, i tidningar, tv och på gator och torg.
Det är elever som tar större ansvar för vår framtid än många av de politiker som sitter i regeringar och parlament.

De ser att det lönar sig att samlas, att texta plakat, att skriva insändare och att formulera alternativ till den passiva låtgåpolitik som högern så gärna vill få oss tro är nödvändig.
När högern påstår att det inte går,
att saker måste vara på ett visst sätt,
att fördragen inte går att ändra,
så är det helt enkelt inte sant.

Jag minns så väl själv när den insikten kom till mig.
Den där dagen när jag och min pappa tog tåget från Vänersborg till Lund och sedan vidare till Barsebäck.
Året var 1979, jag var 14 år.
Kampen stod om kärnkraftens vara eller inte vara.
Jag kände förväntan och stolthet när jag gick där under de gula banderollerna i septembersolen över en blåsig skånsk slätt tillsammans med 15 000 andra.
Det var så fint att vara så många.

Vi förlorade den folkomröstningen. Men 1999 och 2005 stängdes ändå Barsebäcksvärdets två reaktorer.
Högern vill alltid få oss att tro att det inte går.
Att landet skulle stanna utan kärnkraft, att vi går under om vi inte inför Euron, att samhället inte kan rustas för att ta emot människor på flykt.
Men de har fel.
Ja, de har helt enkelt fel.

Runt om i Europa växer sakta men säkert en ny vänster fram.

Vi ser hur Katrin Jakobsdottir från Vänsterpartiet de gröna nu är statsminister på Island. Hur finska Vänsterförbundet just nu sitter i regeringsförhandlingar och hur vänsterpartierna i Portugal har gått sin egen väg, en bättre väg än EUs högerkurs.

Vi i vänstern i Europa arbetar tillsammans.

När några länder vill att man ska skydda löntagarnas rättigheter och inte bara företagens, då backar vi upp dem för att EU ska förändras, vi utmanar EUs krav på privatiseringar, krav som är alldeles för vanliga.

Tillsammans är vi en vänster som vill visa att det går.

Att det går att föra en politik som vår planet tål.

Att det går att föra en politik som tillåter alla människor att leva goda liv.

Se bara på Portugal. EU ville att Portugal skulle göra som Grekland.

De skulle skära ner, privatisera, sänka lönerna för vanligt folk. Samma politik som högern förespråkar i land efter land.

Men portugiserna tröttnade på högerpolitiken och valde en regering där vänstern hade inflytande.

De gjorde tvärtom.

De trotsade EU-kommissionens påbud, de höjde minimilönerna, gjorde det bättre för pensionärerna.

De lät de rika betala mera skatt.

Resultat ser vi nu, nu går det bra för Portugal.

Arbetslösheten faller och de unga måste inte längre lämna landet, de har en stark ekonomisk utveckling.

En av de bättre i EU.

De visar att den här torftiga högerpolitiken, det finns ett alternativ till den.

Det är vår uppgift. Att bryta med högerpolitiken och visa att man kan skapa jämlikhet.

Det är bara med oss,

det är bara med vänstern som det blir en politik för jämlikhet,

en politik för vanligt folk.

Rätten till vår röst. Rätten till vår rösträtt.

Vår rätt att höras har varit ledstjärnan för vårt parti i över 100 år.

Nyligen firades den allmänna rösträttens genomförande i riksdagen.

Idag kan det verka som om den genomfördes i samförstånd.

Så var det inte.

Högern stretade emot i det längsta. De såg till att åldersgränsen för att få rösta blev så hög att många lämnades utanför. De visste mycket väl att många unga var radikala och att arbetare levde kortare liv.

Men vi drev på för att alla skulle få rösta: Kvinnor, arbetare, romer och de som omyndigförklarats.

Och till sist segrade vi!

Det är ju något alldeles särskilt det där med att gå att rösta.

Något märkvärdigt.

Det är många valdagar nu som jag har stått där och delat våra valsedlar och mött dem. Unga som gamla. Väljarna.

Som kommer till vallokalen med något högtidligt i blicken.

Med sitt röstkort i handen.

En och annan till och med lite upplädd för dagen.

Min allra första valrörelse så stod jag där, 14 år gammal, med mina partivänner i Vänersborg där jag växte upp.

Och det mesta organiserades av Stig.

Han såg till att alla tog sina pass, att ingen vallokal var utan våra valsedlar, att valrörelsen blev som den skulle.

Så mycket hade han att göra att han helt glömde bort det allra viktigaste – att rösta själv.

Han insåg det just som vallokalerna stängde. Han blev alldeles förtvivlad.

Det gjorde intryck.

Hur viktig den ändå är.

Den egna rösten.

Varje människas röst.

Plocka fram den känslan igen.

Det är avgörande att vi övertygar varandra och alla andra om att vi ska utnyttja den rätt vi har.

Rätten att gå rösta, rätten att vara med och välja väg för framtiden.

För en framtid för oss alla, inte bara för eliten.

Jag tänker på er som inte tycker att det är någon idé att rösta i valet till EU-parlamentet.

På er som tycker att EU inte är värt er röst,

ni som tycker att en person till eller från i ett gigantiskt EU-parlament inte gör någon skillnad,

ni som tänker att den där konstruktionen, den där kolossen, den kan vi inte ändra på i alla fall.

Till er vill jag säga som Hasse och Tage

”När man ser på hur barna

växer upp och står i

kan man undra om barna

nånsin får det som vi”

Jag menar allvar.

Tänk på alla 14-åringarna som vill få oss att förstå att EU måste ändra sin politik nu.

Att vi står inför ett nödläge.

Titta en sådan 14-åring i ögonen och säg att du struntar i det.

Att du låter din röst vara och låter någon annan bestämma åt dig och den där 14-åringen.

Kanske någon som inte vill höra talas om klimathotet,

någon som inte vill se en framtid för alla, utan bara för de utvalda få.

Se den där 14-åringen i ögonen en stund till och jag tror att du ändrar dig.

Se på alla de unga runt om i världen, som tillsammans med Greta Thunberg får världen politiska

ledare att stanna till en stund och lyssna.

De 14-åringarna är framtidens politiker.

De skulle mer än gärna vilja rösta i det här valet.

De kommer om några år att ta plats i våra parlament.

Se hur de unga från den amerikanska Occupy Wall Street-rörelsen nu kliver fram.

Rörelsen som riktade sin ilska mot den sociala och ekonomiska ojämlikheten i USA, mot företagens girighet och hur deras lobbyister tilläts styra och ställa.

I dag säger hälften av alla amerikaner som är födda från mitten av 80-talet till mitten av 90-talet att de skulle föredra att bo i ett ”socialistiskt land”.

Det mina vänner, kallar jag förändring.

För en framtid för oss alla, inte bara för eliten.

Högern vill inte ha någon sådan framtid.

De vill fortsätta frotera sig med näringslivet i lugn och ro, helst ostörda.

Äta sina middagar.

Gå på sina mottagningar betalda av lobbyister och storföretag.

Se på Liberalerna.

När deras parlamentariker tvingades välja mellan välavlönade styrelseuppdrag och den höga EU-parlamentslönen ville hon helst ha både ock.

Hur ska de någonsin kunna ha en politik som sätter stopp för fossilbolagen när de äter vid deras bord?

Faktum är att den liberala gruppen är den grupp i EU-parlamentet som får mest pengar från storföretag.

Bland de som ger pengar till den Liberala gruppen för att kunna påverka dem finns Monsanto, ökad kemijätte, bötfällda med miljardbelopp i allvarliga miljöskandaler,

Google, kända för att undvika skatt både här och där och

Uber, kända för att undvika allt vad arbetsrätt heter.

Därför föreslår Vänsterpartiet idag att EU-parlamentet skärper reglerna. Inga mer lobbyistpengar direkt till EUs partigrupper. Vi vill sätta stopp för storföretagens gräddfil till att påverka EU-parlamentet.

Det är dags för en Lex Liberalerna i EU!

Den nationalistiska och rasistiska högern, SDs partigrupp, är efter liberalerna de som tar emot mest pengar från storföretag.

Storföretag som kan vara trygga med att extremhögern inte kommer att rikta udden mot dem, utan mot flyktingar, hbtq-personer och kvinnors rättigheter.

En extremhöger som nu hoppas få så mycket makt i EU att länder som Ungern och Polen ostörda kan fortsätta sin auktoritära resa

och att de steg för steg ska kunna påtvinga hela EU, även oss, sin politik via unionens beslut.

Bara att vilja förhindra det är ett gott skäl att rösta i detta val.

Jag har ibland undrat varför de blir så arga på Greta Thunberg och de andra unga klimatstrejkarna.

Varför är det just högern och rasisterna som blir så provocerade?

Jag tror det beror på två saker.

Det första är förstås för att de inte har några lösningar på klimatkrisen.

Den kan de inte skylla på invandrarna eller på att marginalskatten är för hög. Det blir för fånigt, det inser till och med de.

De andra är att de inte bygger sin politik på hopp och framtidstro.

De bygger tvärtom på att exploatera människors rädsla och utsatthet.

De avskyr att den unga generationen inte bryr sig om dem och deras hotbild, att de unga kräver riktiga svar.

Unga som inser att klimathotet är den stora frågan och ett böneutrop i Växjö är en väldigt liten fråga. 14-åringar som är rädda för att vår planet ska gå under, inte för att de ska få en ny klasskamrat från Syrien.

Till alla er som samlats idag, i Karlstad och på Södermalm, på torget i Mariestad och i Flugparken i Lindsberg vill jag säga att jag är stolt över att Sverige genom tiderna kunnat bli en fristad för människor på flykt.

Det är en god svensk tradition att värna om.

Vi har stora uppgifter framför oss,
att rädda klimatet och få stopp på den skenande ojämlikheten.
Det kräver förändring, det kan aldrig lösas genom konservativ ovilja att agera eller rasisternas
fingerpekande.
Det kräver riktiga förändringar.

Låt mig citera Pers-Anders Fogelström igen. Ur boken Stad i världen som tar sin början i Stockholm
efter andra världskriget.

”Staden blir aldrig färdig, fullbordad.
Den förvandlas oavbrutet, förnyas och förändras.
Samtidigt är den evig, på något sätt finns allt
det förgångna kvar, lagrat.”
Och det är så det är.

Tillsammans bygger vi vårt samhälle starkt.
Tillsammans skapar vi vår framtid.
För oss alla, inte bara för eliten.